

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității art. 3 alin.(3)
din Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997*

Nr.12 din 11.03.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.27-28/21 din 23.03.1999

* * *

* M. O., 1997, nr. 62, art. 522.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător-raportor
Constantin LOZOVANU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător

cu participarea grefierului Tatiana Berladean, deputaților Victor Cecan și Ilia Stamat, autorii sesizării, reprezentantului Parlamentului Ion Creangă, șef al sectorului pentru legătura cu autoritățile publice în Direcția juridică a aparatului Parlamentului, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității art. 3 alin. (3) din Codul fiscal.

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputaților în Parlament Victor Cecan și Ilia Stamat, depusă la 27 octombrie 1998, în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale. Prin decizia Curții Constituționale din 18 noiembrie 1998 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond.

În problema abordată în sesizare au fost solicitate puncte de vedere Președintelui țării, Parlamentului, Guvernului, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Analizând materialele dosarului, audiind informația judecătorului-raportor și argumentele părților,

Curtea Constituțională

a constatat:

Codul fiscal prin art. 3, intitulat "Legislația fiscală", stipulează următoarele:

(1) Legislația fiscală se compune din prezentul cod și din alte acte legislative, adoptate în conformitate cu acesta.

(2) Actele normative adoptate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat în baza și pentru executarea prezentului cod nu trebuie să contravină prevederilor lui sau să depășească limitele acestuia.

(3) În cazul în care prevederile prezentului cod diferă de prevederile altor acte legislative privind impozitarea și acordarea înlesnirilor fiscale, se aplică prevederile codului.

(4) În cazul apariției unor coliziuni între actele normative indicate în alin. (2) și alte acte normative ce rezultă din prezentul cod, se aplică dispozițiile codului.

(5) Impozitarea se efectuează în baza actelor legislației fiscale publicate în mod oficial, care sînt în vigoare la termenul stabilit pentru achitarea impozitelor și taxelor.

(6) Interpretarea (explicarea) prevederilor actelor legislației fiscale se efectuează de către organul care le-a adoptat, dacă actul respectiv nu prevede altceva. Orice interpretare (explicare) se publică în mod oficial.

Autorii sesizării susțin că prin sintagma "alte acte legislative privind impozitarea și acordarea înlesnirilor fiscale" cuprinsă în art.

3 alin. (3) din Codul fiscal se subînțelege toate actele legislative (constituționale, organice, ordinare) adoptate de Parlament, care reglementează principiile și mecanismul impozitării și acordării înlesnirilor fiscale. Din articolul citat rezultă că toate legile organice privind impozitarea și acordarea înlesnirilor fiscale, aflate pe aceeași orizontală juridică, trebuie să se subordoneze Codului fiscal, care este și el lege organică.

Autorii menționează totodată că, întrucât Codul fiscal nu cuprinde toate aspectele raporturilor de drept ce țin de impozitare, aceste multiple aspecte fiind reglementate de un șir de acte legislative adoptate pînă și după intrarea în vigoare a Constituției, apar dificultăți în reglementarea sferei bugetare, financiar-creditară și fiscale.

Analizînd circumstanțele cauzei, Curtea Constituțională reține următoarele.

1. În lumina argumentelor expuse în sesizare, art. 3 alin. (3) din Codul fiscal se dezvoltă ca o normă incompletă, imperfectă, care își capătă conținutul deplin numai pe calea interpretării acesteia.

Avînd în vedere că în art. 3 alin. (3) din Codul fiscal se face referință la alte acte legislative, se poate deduce că în numărul lor se includ legile constituționale, organice și ordinare privind impozitarea și acordarea înlesnirilor fiscale.

2. Concluzia autorilor sesizării privind necorespunderea art. 3 alin. (3) din Codul fiscal Constituției este bazată pe analiza dispoziției normative prin metoda interpretării logice. De aici norma juridică cuprinsă în art. 3 alin. (3) din Codul fiscal urmează să fie aplicată în mod extensiv, deoarece sfera cazurilor la care se referă aceasta este în realitate mai largă, decît rezultă din text.

3. În art. 3 din Codul fiscal se operează cu următoarele noțiuni și sintagme: "legislația fiscală", "prezentul cod și alte acte legislative", "actele normative adoptate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat în baza și pentru executarea prezentului cod", "alte acte legislative privind impozitarea și acordarea înlesnirilor fiscale", "interpretarea (explicarea) prevederilor actelor legislației fiscale". Comportînd un anumit conținut, acestea necesită concretizări și precizări exprese, care pot fi făcute pe calea modificării articolului menționat.

4. Reglementarea sistemului fiscal prin legi organice este permisă implicit de art. 72 alin. (3) lit. p) și r) și de art. 130-132 din Constituție. Codul fiscal, stabilind principiile generale ale impozitării în Republica Moldova, se aliniază legilor organice care au ca obiect general reglementativ economia națională și finanțele publice.

5. Avînd în vedere că Codul fiscal este o lege organică, iar legile organice, potrivit caracterului lor juridic, se află pe aceeași orizontală și nu admit reglementări juridice contradictorii, Curtea Constituțională constată că prevederea art. 3 alin. (3) din Codul fiscal, potrivit căreia "în cazul în care prevederile prezentului Cod diferă de prevederile altor acte legislative privind impozitarea și acordarea înlesnirilor fiscale, se aplică prevederile codului", contravine art. 72 din Constituție, deoarece prevederile Codului fiscal nu pot fi superioare altor legi organice din domeniile financiar-creditar, bugetar și fiscal.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 62 lit. a) din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Declară neconstituțional art. 3 alin. (3) din Codul Fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997.

2. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chişinău, 11 martie 1999.
Nr. 12.